

Pořádáme komunitní akci

Čas: 2 hodiny 40 minut

- Cíle:**
- Žák spolu s ostatními naplňuje modelový projekt komunitní akce.
 - Žák aplikuje znalosti o souvislostech sucha s klimatickou změnou.
 - Žák vyvodí, jaké různorodé faktory vstupují do procesu plánování projektu.
 - Žák reflektuje, co posiluje a oslabuje týmovou spolupráci, a popíše svou roli v ní.

Shrnutí: Aktivita je zážitkovou hrou, ve které probíhá simulace přípravy komunitního projektu. Žáci vstupují do role členů realizačního týmu, jenž byl požádán obcí o pomoc s uspořádáním osvětové akce pro místní komunitu. Akce je zaměřena na téma sucha, které místní trápí a jež souvisí s klimatickou změnou. Žáci si nejprve volí svou roli, poté se rozdělí do týmů (programový, koordinační, propagační, logistický a finanční) a naplňují celou akci. Následně svůj plán vyhodnotí, reflektují spolupráci a proces plánování akce a pojmenují to, co se díky aktivitě naučili a co budou moci využít při plánování svého opravdového projektu.

Pomůcky: prezentace (Příloha 1 – ke stažení online), instrukce pro učitele (Příloha 2), vytištěné instrukce pro každý tým (Příloha 3), flipchartové papíry s předkreslenými plánovacími listy (Příloha 4), vytištěný rozpočet pro finanční tým (Příloha 5), prázdné flipchartové papíry, samolepicí lístečky (post-its), flipchart se stručným popisem úkolů týmů, cedule s označením jednotlivých skupin, fixy a tužky, rekvizitu pro roli starosty, zvoneček

METODICKÉ DOPORUČENÍ: Aktivita je skvělou přípravou na samotnou realizaci projektu. Žáci si v ní vyzkouší vše nanečisto a lépe se připraví na to, co je čeká při skutečné přípravě projektu. Doporučujeme vyhradit si na ni dostatečný čas a upravit prostor třídy tak, aby se v ní mohli žáci volně pohybovat a každý tým měl své pracovní „hnízdo“. Současně je dobré aktivitu facilitovat alespoň ve dvou lidech – její průběh je obvykle rušný, velmi živý a žáky baví. Počítejte i s tím, že s ubývajícím časem roste množství emocí. Připravte na to žáky a podporujte je v tom, aby týmy skutečně spolupracovaly. Vnesťe do aktivity trochu hravosti pomocí různých rolí (starosta, sponzoři, expert na sucho / klimatickou změnu) a pohlíďte dostatek času na závěrečnou reflexi, vystoupení z rolí a odvětrání emocí.

Postup:

PŘEDSTAVENÍ HRY A TÝMŮ (20 min)

1. Týden, či alespoň hodinu před realizací aktivity přibližte žákům, jak si společně pomocí hry vyzkoušíte projekt nanečisto.

Seznamte je s tím, že každý žák bude mít roli v jednom z pěti týmů (viz níže). K představení můžete využít také prezentaci (viz Příloha 1). Na slidu 2 nechte žáky volně asociovat, jaké týmové role si pojí s jednotlivými obrázky (otázka nemá správné odpovědi). Při vyjmenovávání rolí nechte žáky popisovat, co člověk v takové roli dělá. Následně představte žákům všech pět týmů, které budou součástí vaší simulace, a vyzvěte je, aby přemýšleli, kterou by si chtěli ve hře vyzkoušet. Motivujte je k tomu, že je to dobrá příležitost zkusit si něco, v čem se cítí být dobří, ale i k tomu, zkusit si v bezpečném prostředí něco, co se chtějí naučit.

Své preference žáci napíší každý sám za sebe na papír a své volby očíslojí (1. a 2.). V čase do zahájení hry žáky rozdělte do týmů a snažte se zohlednit jejich priority. Týmy by měly být podobně početné.

Koordinační tým je zodpovědný za komunikaci mezi jednotlivými týmy, ale i s radnicí. Stará se o sehnání týmů tak, aby všichni věděli, co mají dělat a co je společným cílem, pomáhá týmům vše sladit dohromady, hlídá čas.

Programový tým je zodpovědný za sestavení programu akce – tedy rozvržení a domluvení toho CO, KDY, KDE bude probíhat. Tým má na starosti také vymyslet, co konkrétně bude osvětová akce obsahovat za informace a jaký bude program během hlavního dne. Vybírá aktivity a hosty, kteří budou účastníky akce informovat o problematice sucha, klimatické změny a motivovat k šetrnému hospodaření s vodou.

Propagační tým je zodpovědný za to, aby na akci přišlo min. 200 účastníků, má za úkol vymyslet název kampaně i akce, zajistit co nejlepší propagaci a vytvořit plakát s programem.

Logistický tým je zodpovědný za organizačně-technickou přípravu akce, zajistí vhodné vybavení a zařízení, dopravu věcí na místo, dohlédne na to, aby byly dodrženy bezpečnostní zásady, zajistí dostatečné zázemí pro 200 návštěvníků i organizátory akce.

Finanční tým je zodpovědný za vyrovnaný rozpočet akce, řídí nakládání se získanými financemi, hledá další finanční prostředky. Musí zvážit, kolik co bude stát a jakým způsobem rozdělit peníze, musí reagovat na finanční požadavky jednotlivých týmů. Měl by také zajistit, aby akce nebyla ztrátová! Může oslovit sponzory, žádat o dar atd.

ZADÁNÍ ÚKOLU (20 min)

2. Oznamte žákům, že si nyní vyzkoušíte organizaci komunitní akce.

Akce se bude konat u vás v obci / ve městě na náměstí / v parku / u školy (nebo jiném venkovním místě ve vašem okolí). Řekněte žákům, že úkol jim přijde zadat přímo pan/i starosta/ka.

3. Začátek hry „přehrajte“ v roli starosty a přímo žáky přeneste do akce.

Připravte si rekvizitu (např. klobouk, šátek...), která vám pomůže oddělit roli starosty a učitele. Pokud se skupinou pracujete s kolegy, domluvte se, kdo bude roli starosty zastávat. Námět na úvod – starosta/ka:

„Milí studenti/žáci, rádi bychom vám nabídli spolupráci na osvětové akci. Určitě víte, že problémy spojené s klimatickou změnou silně doléhají i na naši obec. Nejvíce pociťujeme sucho, velké vlny veder, a tak vnímáme jako důležité, aby se místní lidé dozvěděli více o tom, proč se to děje, jak to souvisí s klimatickou změnou a hlavně – co s tím můžeme společně dělat. Akce poslouží také sblížení občanů naší obce, a proto bychom ji rádi organizovali právě s vámi – žáky ZŠ/SS. Mám pro vás návrh: vy vymyslíte a zorganizujete akci jako takovou, my vám na ni poskytneme takovou část financí, vybavení a pomoc, jakou budeme schopni. Máme také několik nápadů, které můžete využít. Poslouchejte pozorně. V našem okolí je spousta lesů, na které dopadá sucho v podobě kůrovcové kalamity, hrozí požáry a někteří místní nemají vodu ve studních. Mnozí už hledají cesty, co s tím, a možná bychom je mohli nějak zapojit. Máme také kontakty na různé odborníky.

Co je taky důležité – chtěli bychom, aby akce byla ekologicky šetrná a abychom i na ní lidem ukázali, jak mohou s vodou šetrně hospodařit. Zároveň by bylo dobré, aby odcházeli s tím, že znají několik způsobů, jak můžeme přispět k ochraně klimatu. Akce se odehraje za šest týdnů. Klimatická změna je celosvětové téma a my se tak budeme aspoň malým dílem podílet na jeho řešení. Na organizaci akce vám jako město poskytneme Kč, budeme spokojeni, když se akce zúčastní alespoň 200 lidí.“

4. Shrňte s žáky základní informace, které zmínil/a starosta/ka, napište je na tabuli.

Zdůrazněte, že akce má za cíl zvýšit obecné povědomí o příčinách sucha v souvislosti s klimatickou změnou a možných řešeních, má přilákat alespoň 200 lidí a zvýšit jejich povědomí o tom, jak s vodou šetrně hospodařit. Akce se odehraje za 6 týdnů, jako podporu mají žáci k dispozici rozjezdový grant na Kč. Stanovte částku, kterou budete považovat za rozumnou a zároveň realistickou, ideální je částka mezi 8-15 tisíci Kč.

5. Rozdělte žáky do organizačních týmů dle jejich preferencí.

Pokud se stane, že by některý tým zůstal neobsazen (nebo početně oslaben), oslovte k přesunu žáky z týmů, kde jich je nejvíce. Dbejte na to, aby žáci s přesunem do jiného týmu souhlasili.

6. Sdělte žákům, že na plánování akce budou mít 60 minut.

Jelikož se akce má konat za 6 týdnů, symbolizuje 1 týden 10 minut. Nejde o to, že by žáci měli vždy 10 minut plánovat, jen co se stane v jednom konkrétním týdnu – cílem je, aby měly týmy po 60 minutách hotový plán, ze kterého je jasné, který týden se plní jaký úkol.

Řekněte žákům, že po 60 minutách vás čeká vyhodnocení jejich plánů. Společně je projdete po jednotlivých týdnech a podíváte se na to, co by se stalo, kdyby se plány skutečně realizovaly. Pokud bude vše v pořádku, akce bude mít úspěch. Pokud se ale na něco zapomene, může to mít negativní dopad na konání akce (více viz Příloha 2).

7. Rozdejte každému týmu instrukce, flipchart s plánovací tabulkou, samolepicí lístečky, příp. rozpočet (finanční tým) – viz Přílohy 3, 4 a 5.

Každý tým označí své místo cedulí s názvem týmu. Řekněte žákům, že v pracovních listech naleznou otázky, které jim pomohou splnit úkol. Vše, na čem se dohodnou, by měli zaznamenávat do plánovací tabulky, finanční tým také do rozpočtu. Propagačnímu týmu dejte flipchart a fixy navíc, aby mohli vytvořit plakát k akci.

8. Zdůrazněte žákům, že by týmy měly mezi sebou spolupracovat, stále tvoří dohromady jednu organizační skupinu.

Po dohodě je možné rozdělit si specifické role v rámci týmů. Pokud hru uvádíte ve dvou, seznamte žáky s tím, kdo bude plnit roli starosty, experta či potenciálních sponzorů – pro případ, že by se na vás chtěli ve hře obrátit, a průběžně podporujte žáky v tom, ať toho využívají.

9. Ujistěte se, že všichni žáci rozumí zadanému úkolu.

SIMULACE (60 min)

10. Připomeňte žákům, že úplně vše musí být naplánováno do 60 minut (veškerá rozhodnutí, plány, program, rozpočet).

Vždy po deseti minutách žákům oznamte, kolik „týdnů“ jim zbývá. Ubíhající čas zapisujte na viditelné místo.

11. Instrukce pro učitele (viz Příloha 2) vám pomohou sehrát vaši roli.

Pohybujte se mezi jednotlivými týmy a pozorujte, jak pracují, o čem a jak jednájí, sbírejte postřehy pro reflexi. Snažte se přitom držet především role pozorovatele, ale v případě, že by žáci narazili na zásadní nejasnosti či příliš odbočili od tématu, pomozte jim. Během příprav se může občas ukázat také starosta/ka a zjišťovat, jak se skupině daří přípravy a co by potřebovala, nebo jim naopak říkat, jaké jsou představy a potřeby radnice.

PORADA (15 min)

12. Po uplynutí 60 minut požádejte všechny týmy, aby postupně představily svou část plánu.

Vysvětlete žákům, že chcete pouze fakta. Ptejte se na otázky:

- Kdy a jak proběhne osvětová akce, kdy samotná akce v komunitě?
- Kde se bude akce odehrávat a jak je technicky zajištěna?
- Jak bude akci zajištěna publicita? Jak se o ní dozví veřejnost? Jak vypadá plakát?
- Jaký bude program akce, kdo ho povede a jak se do něj budou moci zapojit místní?
- Jak budou mezi týmy rozděleny peníze? Stručně představte rozpočet.

FUNGOVALO BY TO? (15 min)

13. Vysvětlete žákům, že postupně projdete všechny týdny před plánovanou akcí, zkusíte si představit, co všechno by mohlo nastat a co všechno by měl jejich plán brát v potaz.

Jako pomůcku k tomu můžete využít Instrukce pro učitele (Příloha 2). Jde jen o kontrolu toho, do jaké míry skupina v průběhu plánování spolupracovala, přemýšlela o místní komunitě a cíli akce. Snažte se tuto část pojmout zábavně.

REFLEXE (30 min)

14. Vyzvěte žáky, aby vystoupili ze svých rolí, a přivzte je ke společné reflexi, utvořte kruh.

K vystoupení z rolí je vhodné se fyzicky přemístit na jiné místo nebo ze sebe roli „setřepat“. Větší skupinu je dobré na reflexi rozdělit na poloviny. Pokud cítíte, že ve skupině proudí emoce, dejte nejprve prostor pro uvolnění – např. tím, že každý z žáků vyjádří jedním slovem, jak se momentálně cítí. Objeví-li se obzvláště silné emoce, nechte žáky popsat, co je způsobilo a proč. Upozorněte žáky, aby vždy mluvili pouze za sebe, popisovali své pocity a vyhnuli se obviňování druhých či vyjadřování se za celou skupinu.

15. Ptejte se žáků na následující otázky:

- Jak jste spokojeni s výsledkem své práce?
- Co konkrétně se povedlo? Díky čemu to bylo?
- Jak probíhala spolupráce v rámci malých týmů? Jak v rámci celé velké skupiny?
- Jak jste si v rámci týmů rozdělili role?
- Jak jste během přípravy nakládali s časem? Měli jste někoho, kdo vám hlídal čas?
- Chyběly skupině některé dovednosti potřebné pro plánování této akce? Jaké?

- Na jaká úskalí jste narazili? Oč se jednalo a jak jste to řešili?
- Co jste mohli udělat lépe? Jak byste postupovali příště?
- Co byste mohli využít pro plánování a realizaci vlastního projektu? Co si z této hry odnášíte?

Zdroj:

Lekce je upravena na základě publikace Metodika programu Active Citizens pro 2. stupeň základních škol (2019), aktivita 4.1 Polévka bez plastu – pořádáme komunitní akci.

PŘÍLOHA 1 PREZENTACE S PŘEDSTAVENÍM TÝMŮ

Prezentaci ve formátu PDF si stáhněte na tomto odkaze:

https://ucimoklimatu.cz/?attachment_id=6895